

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1551/22-E

Název	Mateřská škola Osík, okres Svitavy
Sídlo	569 67 Osík 239
E-mail	matskola.osik@lit.cz
IČ	70 989 982
Identifikátor	600 099 784
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Bc. Alena Trávníčková
Zřizovatel	obec Osík
Místo inspekční činnosti	Osík 239
Termín inspekční činnosti	22. až 24. 6. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika

Mateřská škola Osík, okres Svitavy (dále škola) vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny, která zajišťuje stravování také žákům místní základní školy. Vzdělávání je realizováno ve dvou třídách s rozdělením dětí podle věku na základě Školního

vzdělávacího programu „Jaro, léto, podzim, zima ve školce je pořád prima“ (dále školní vzdělávací program).

V době inspekční činnosti škola evidovala 40 dětí, z toho 16 v povinném předškolním vzdělávání, z nich čtyři děti mají odklad povinné školní docházky o jeden rok včetně jednoho dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve škole se vzdělává také jedno dítě s odlišným mateřským jazykem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává funkci šestým rokem, předpoklady pro její výkon splňuje. Většinu povinností spojených s organizací provozu i vzdělávacím procesem si ponechala, podíl ostatních učitelek na řízení organizace prostřednictvím delegovaných kompetencí je minimální. Vedení školy je založeno zejména na dodržování konkrétních pravidel a na každodenní komunikaci se všemi zaměstnanci. Ředitelka ve vztahu k pedagogickým pracovníkům rovněž využívá jednání pedagogické rady, při nichž jsou řešena především organizační opatření. Příliš zřejmá není realizace diskuzí směřujících ke zkvalitnění vlastního výchovně-vzdělávacího působení. Pedagogické otázky jsou spíše předmětem příležitostných rozhovorů mezi učitelkami na třídě.

Nedostatky se také vyskytly v provádění hodnoticích procesů s následným přijímáním účinných opatření k optimalizaci a zlepšování všech podmínek nastavených ve školním vzdělávacím programu, průběhu a výsledků vzdělávání, přestože ve škole některá dílčí hodnocení probíhají. Toto zjištění bylo shledáno již při minulé inspekční činnosti. Rovněž kontrolní systém ředitelky je funkční pouze částečně, což se projevilo v některých zjištěných nedostatecích souvisejících s činností školy (např. školní stravování a vedení dokumentace).

Nicméně zaznamenán je příznivý posun v realizaci logopedické kolektivní prevence a ve zlepšení materiálně-technického zázemí školy, na kterém se významnou měrou podílí i zřizovatel. O tom svědčí mj. rekonstrukce třídy v přízemí budovy a nové skříňky v šatně dětí. Doplnovány a obnovovány jsou také učební potřeby a pomůcky, např. rozvoj hudebních dovedností dětí je podpořen zakoupením elektronických kláves. Vedení školy ke zkvalitnění podmínek vzdělávání vhodně využívá i dotační programy (mj. personální podpora, odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči, projektový den ve výuce).

Personální obsazení školy umožňuje naplňovat školní vzdělávací program. Pedagogický sbor je plně kvalifikovaný a stabilizovaný. Kolektiv účelně doplňuje asistentka pedagoga, která posiluje vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami, a rovněž v rozsahu 0,5 pracovního úvazku působí jako školní asistentka. Tato pracovní pozice vznikla na základě využití dotačního programu. Ředitelka vytváří podmínky pro profesní rozvoj pedagogických pracovníků formou dalšího vzdělávání, které vychází ze zájmu učitelek, částečně z potřeb školy. Zařazena tak byla například oblast logopedické prevence a práce s doporučeními školského poradenského zařízení. Uplatňování získaných poznatků ve vzdělávacím procesu je v různé míře zřejmé. K inovaci didaktických postupů nejsou příliš využívány vzájemné hospitace s předáváním pozitivních zkušeností a poskytováním přínosné zpětné vazby. Té se jim v omezené míře dostává od ředitelky v rámci hospitační činnosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při konkretizaci vzdělávací nabídky v týdenním intervalu učitelky obou tříd vycházejí ze vzdělávacího obsahu, který podporuje integrované vzdělávání založené na propojování všech vzdělávacích oblastí. Současný způsob plánování ve spojení s uplatňovanými metodami práce toto pojetí vzdělávání však omezuje a nepříznivě ovlivňuje vyvážené osvojování klíčových kompetencí dětmi. Promyšlené didaktické záměry se vztahují převážně k dopolednímu bloku řízených činností, jen ojediněle k ranním a odpoledním aktivitám. S cílenou vzdělávací nabídkou není příliš spojován ani pobyt venku, což se mnohdy odráží v nepříliš podnětných vycházkách. Učitelky při plánování rovněž jen omezeně počítají se záměrným zohledněním individuálních možností a vzdělávacích potřeb jednotlivců (kromě dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami) nebo částečně smíšeného kolektivu.

Zhlédnuté vzdělávání probíhalo bez rozsáhlejšího propojování spontánních a rozmanitě zaměřených řízených činností. Jejich sled byl převážně plynulý, bez déletrvajících časových prostojů a stresování dětí spěchem. V průběhu dne se dětem dostávalo většinou ocenění, které zejména podněcovalo pozitivní sebepojetí. Podstatně méně děti již dostávaly kvalitní zpětnou vazbu o realizovaných aktivitách s naznačením možností dalšího rozvoje. To může dítěti napomoci v dalším záměrném pracovním úsilí. Příležitosti k zařazení sebehodnocení k posílení zdravé sebereflexe využity téměř nebyly.

V dopoledním čase se ve třídě mladších dětí dařilo vlivem přirozeně uplatňované motivace ze strany učitelky děti do aktivit zapojit, hrály si i pracovaly s velkým zaujetím a chutí, všestranně rozvíjely své dovednosti. Ve třídě starších dětí byly v ranních hodinách využívány nejvíce konstrukční stavebnice a hry s kostkami na základě vlastního zájmu. Zde děti uplatňovaly svoji fantazii, představivost a zručnost. Poněkud méně se jim dařilo organizovat a rozvíjet námětové hry. K herním aktivitám a seberealizaci se dětem jen ojediněle dostávalo účinných podnětů. Zaznamenána byla postupná ztráta smyslnosti hry, nečinnost dětí nebo naopak časté střídání aktivit, někdy doprovázené zvýšeným hlukem. To rovněž bylo zaznamenáno v odpoledním čase při spojení tříd.

Prostor k volné hře a pohybu měly děti při pobytu venku na hřišti či v nedalekém parku. Uskutečněná vycházka spojených tříd již se spontánním vyžitím nepočítala, využita nebyla ve větší míře a cíleně ani k prožitkovému učení či vlastnímu objevování směrem k danému tématu. Omezené možnosti k seberealizaci a přejímání odpovědnosti za vlastní jednání děti měly i v odpoledním čase. Důvodem bylo nerespektování potřeby odpočinku některých mladších dětí, neboť přestože nespaly, musely setrvávat na lehátku, což je i v rozporu s pravidly uvedenými ve školním vzdělávacím programu. Obdobný dopad má i uzavření části třídy přibližně hodinu před ukončením provozu školy. Děti jsou tak nuceny věnovat se aktivitám u stolků, mnohdy bez vnitřního zaujetí.

Pokud ale byl (především v bloku řízených činností) používán aktivizující způsob učení spočívající ve využití hudby, pohybu a tvořivé dramatiky, byly děti zaujaté, pozorné a ve třídě panovala radostná atmosféra. V průběhu dne byly nabízeny i nepřímě motivované didakticky zaměřené činnosti. Jejich nabídka ale nebyla vždy dostatečně pestrá a systematicky návazná na již získané schopnosti a dovednosti jednotlivých dětí a s aspektem dalšího rozvoje. Velmi často jsou i mladším dětem předkládány pracovní listy na úkor efektivnějších metod učení, jako například činností manipulačních, možností experimentovat, bádát, řešit problémové situace, rozvíjet tvořivost a kreativitu. Tím je výrazně snižována efektivita naplňování stanovených záměrů. Méně zastoupeny byly formy skupinové práce a kooperace, v nichž by byla rozvíjena schopnost týmové spolupráce,

vyjednávání, vzájemného naslouchání a dovednost vrstevnického hodnocení, i když to bylo v dílčí situaci spatřeno. Vhodně do programu učitelky zařazovaly kolektivní logopedické chvílky. Pravidelné procvičování mluvidel, nenásilné provádění artikulačních a dechových cvičení přispívá ke zlepšování řečových dovedností dětí. U starších dětí některé realizované záměry směřovaly k úspěšnému pokračování v prvním ročníku základní školy, což je rovněž posilováno společnými aktivitami dětí a žáků a možností navštěvovat počítačovou učebnu s využitím vhodných výukových programů. U dítěte s odlišným mateřským jazykem byl tímto způsobem podpořen také rozvoj slovní zásoby. Asistentka pedagoga poskytovala cílenou a přiměřenou podporu dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami, podněcovala jeho samostatnost a aktivní zapojení do všech činností uskutečňovaných v rámci vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací proces, i přes některá méně příznivá zjištění, rozvíjí osobnost dětí, napomáhá jim v chápání okolního světa a učí je žít ve společnosti ostatních. Projevené výsledky vzdělávání dětí nejstarší věkové kategorie svědčí o postupném osvojování očekávaných výstupů a základů klíčových kompetencí. Děti se bez potíží orientovaly v prostředí školy, přirozeně komunikovaly s vrstevníky, učitelkami a dalšími zaměstnanci školy. K sobě se chovaly převážně kamarádsky, dovedly řešit běžné situace, se kterými se setkávaly. Při činnostech se děti dokázaly přiměřenou dobu záměrně soustředit a dokončit zadaný úkol. Patrné bylo utváření předmatematických schopností a dovedností předcházející čtení. Pod vedením pedagogů děti prezentovaly písně a básně, dovedly je doprovázet pohybem, melodickými nástroji a rytmitizovat. Nenuceně vedly rozhovory, ve kterých si sdělovaly nejen poznatky a získané zkušenosti, ale také fantazijní představy. Jejich projevy prokazovaly získávání náležitých vědomostí o kulturním, společenském a technickém prostředí i rozmanitosti přírody. Z vyjadřování bylo patrné, že dosud některé starší děti nemají správně upevněnou výslovnost všech hlásek. Obdobné to je se zafixováním správného úchopu tužky s uvolněným zápěstím a používáním příboru.

Učitelky sledují vývoj jednotlivých dětí, vedou o nich záznamy. Funkčnost pedagogické diagnostiky snižuje absence bližšího vymezení vzdělávacích potřeb dítěte, případně návrhu didaktického působení v dalším období. To se promítá do vzdělávacího procesu, kdy v dílčích situacích dochází spíše k intuitivnímu uplatnění vhodného přístupu na základě vlastní znalosti dítěte. Omezována je tak cílená a systematická možnost maximální podpory osobnostního rozvoje. Záměrné posilování vývoje je zřetelné u dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami. Znatelná je rovněž zvýšená snaha učitelek minimalizovat možné riziko školní neúspěšnosti dětí s odkladem povinné školní docházky, pro které jsou zpracovány a vyhodnoceny plány pedagogické podpory. V případě potřeby jsou s rodiči řešeny výchovně-vzdělávací problémy, nebo jim je doporučeno využít služeb dalších odborníků (např. logoped).

Závěry

Vývoj školy

- Průběžné zlepšování materiálně-technických podmínek vzdělávání,
- pravidelnější zařazování primární kolektivní logopedické prevence do vzdělávacího procesu,

- přetrvávají nedostatky zejména v oblasti vlastního hodnocení školy a vzdělávacího procesu.

Silné stránky

- Aktivní zapojení školy do dotačních programů, které přispívají ke zkvalitnění podmínek vzdělávání,
- zařazování kolektivních jazykových chvil pro posílení rozvoje řečových dovedností.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Malá účinnost dílčích hodnotících procesů včetně kontrolního systému,
- omezené zohledňování individuálních potřeb dětí (kromě dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami), případně věkově smíšeného kolektivu,
- převažující uplatňování obvyklých a méně účinných forem a metod vzdělávání, což není plně v souladu se školním vzdělávacím programem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Uplatňovat aktivní přístup vedení školy při řízení pedagogických procesů, poskytovat průběžnou a účelnou zpětnou vazbu k práci pedagogů, motivovat je ke vzájemným hospitacím,
- zefektivnit hodnotící činnosti tak, aby docházelo k získávání objektivních potřebných poznatků ze všech oblastí souvisejících s činností školy, přijaté závěry důsledně využívat v dalším působení,
- uplatňovat častěji pedagogický styl založený na problémovém a kooperativním učení a na podpoře dětské zvědavosti,
- dbát na větší účinnost pedagogické diagnostiky, doplňovat ji závěry pro další výchovně-vzdělávací působení a zjištěné informace cíleně propojovat s třídním plánováním a přípravou individualizované vzdělávací nabídky pro všechny děti,
- využívat u dětí vhodné příležitosti k sebereflexi vlastní úspěšnosti a vzájemnému situačnímu hodnocení, která posilují rozvoj osobnosti, rovněž tak dětem poskytovat konkrétní zpětnou vazbu pro zlepšování osobních výsledků,
- respektovat více individuální potřebu odpočinku na lůžku, dětem s nižší potřebou spánku nabízet jiný klidný program.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni 21. 6. 2022
2. Školní matrika – školní rok 2021/2022 (výběr z dokumentace)
3. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2018 s přílohou ze dne 25. 8. 2020
4. Školní vzdělávací program „Jaro, léto, podzim, zima ve školce je pořád prima“ s platností od 1. 9. 2017
5. Třídní vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání – školní rok 2021/2022
6. Třídní knihy – školní rok 2021/2022
7. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy ve školním roce 2021/2022 (výběr)
8. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2021/2022
9. Zápisy z jednání pedagogické rady – školní roky 2020/2021 a 2021/2022
10. Dokumentace vztahující se k vlastnímu hodnocení školy – školní roky 2020/2021 a 2021/2022
11. Rozpis přímé pedagogické činnosti – školní rok 2021/2022
12. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-752/19-E, ze dne 19. 6. 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csie@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ladislava Jindrová v. r.

Mgr. Lenka Káráská, školní inspektorka

Lenka Káráská v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 18. 7. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bc. Alena Trávníčková, ředitelka školy

Alena Trávníčková v. r.

V Osíku 18. 7. 2022